

УДК 37.091.33:81-11

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/78-2-22>

Олександр ЛАДА,

orcid.org/0000-0002-8253-0114

кандидат історичних наук,
доцент кафедри іноземної філології та бізнес-комунікацій
Університету Короля Данила
(Івано-Франківськ, Україна) oleksandr.lada@ukd.edu.ua

Інна ВАРВАРУК,

orcid.org/0000-0002-3407-8813

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземної філології та бізнес-комунікацій
Університету Короля Данила
(Івано-Франківськ, Україна) inna.danyliuk@ukd.edu.ua

Тетяна МАРШАЛ,

orcid.org/0009-0005-8634-9928

викладач кафедри іноземної філології та бізнес-комунікацій
Університету Короля Данила
(Івано-Франківськ, Україна) tania.marschal@gmail.com

СТОРИТЕЛІНГ ЯК МЕТОД ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: АКТУАЛЬНІСТЬ І ПЕДАГОГІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сторітелінг як навчальний метод є важливим соціальним явищем у контексті ефективної комунікації і кращого засвоєння матеріалу. Шляхом створення інтерактивного академічного середовища та застосування комунікативного підходу до викладання англійської мови викладач спонукає студентів до нетрадиційної форми навчання, легкого опанування її структурних і фонетичних особливостей, сприяє запам'ятовуванню граматичних явищ і лексичних одиниць, а також створює ефективні передумови для комунікативної лінгвістики, творчості і власного тематичного сторітелінгу. Дану техніку і її педагогічну доцільність було вивчено на прикладі наукових праць зарубіжних дослідників, з-поміж яких варто виокремити Абрахамсона, Брунера, Фінкеля, Гарві, Гріна, Херрейда, Мутоного, Оуена, Рушера, Сіммонса й Відріча. Отриману інформацію структуровано у хронологічному розрізі та розглянуто крізь призму тематичної актуальності й емпіричної педагогіки. Окремо описано найцікавіші та найбільш розповсюджені практики сторітелінгу, а також розроблено низку рекомендацій щодо його успішного використання. У перспективі подальших досліджень визначено, що концепція сторітелінгу не є достатньо опрацьованою на теренах України й відтак становить науковий інтерес у межах інтерактивного викладання англійської мови.

Метою даної статті є окреслити поняття сторітелінгу, проаналізувати зарубіжний досвід, дослідити наукові праці про сторітелінг, визначити педагогічний феномен історій, описати їхню мультидисциплінарну аплікативність, розглянути різноманітні техніки, висвітлити деякі популярні практики в контексті вивчення англійської мови, диференціювати ознаки сторітелінгу, навести рекомендації щодо ефективного використання даного методу, всебічно заохотити вітчизняних методистів до застосування історій у власній викладацькій діяльності.

Ключові слова: сторітелінг, педагогіка, інтерактивність, англійська мова, метод, викладання, техніка.

Oleksandr LADA,
orcid.org/0000-0002-8253-0114
Candidate of Historical Sciences,
Department of Foreign Philology and Business Communications
King Danylo University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) oleksandr.lada@ukd.edu.ua

Inna VARVARUK,
orcid.org/0000-0002-3407-8813
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Business Communications
King Danylo University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) inna.danyliuk@ukd.edu.ua

Tetiana MARSCHAL,
orcid.org/0009-0005-8634-9928
Lecturer at the Department of Foreign Philology and Business Communications
King Danylo University
(Ivano-Frankivsk, Ukraine) tania.marschal@gmail.com

STORYTELLING AS A METHOD OF ENGLISH TEACHING: THE TOPICALITY AND PEDAGOGICAL REASONING WITHIN THE INTERNATIONAL RESEARCH

Storytelling as a method of instruction constitutes a significant social phenomenon in the framework of effective communication and better scholarly understanding. By introducing the interactive academic environment and applying the communicative approach to English teaching, the instructor involves the students in non-traditional learning, provides a way to easily master the linguistic structure, phonetics, grammar as well as vocabulary, and allows the communicative linguistics, creativity, and reflective storytelling to happen. The very technique and its pedagogical power were studied within the context of the international research, with close attention being paid to the scientific works by Abrahamson, Bruner, Finkel, Garvie, Green, Herreid, Mutonyi, Owen, Ruscher, Simmons, and Widrich. The information was chronologically arranged as well as interpreted within the academic topicality and empirical pedagogy. Apart from the aforesaid, the best-known and most interesting examples of the storytelling were described; a few recommendations on its successful application were mentioned. Considering the possibility of any further research, we stated that the concept of storytelling is underdeveloped in Ukraine and thus may be scientifically appealing to the domestic researchers in the framework of interactive English teaching.

The very article aims at defining storytelling, analyzing the international findings, pinpointing the scholarly works, designating the pedagogical power of stories, describing their multidisciplinary nature, studying various techniques, highlighting a few popular cases of English storytelling, summarizing the attributes of the storytelling, providing some recommendations on its successful application, and encouraging the fellow instructors to use the method whilst teaching.

Key words: storytelling, pedagogy, interactivity, English, method, teaching, technique.

Постановка проблеми. Сторітелінг – це транскультурне універсальне поняття, яким можна визначити один із найдавніших методів навчання, а також спосіб увіковічення і передавання знань між поколіннями. Згідно з дослідженнями першим проявом сторітелінгу вважають наскельні малюнки, які з'явилися 27 тис. років тому та які візуально оповідають про побут і життя первісного суспільства (Відріч, 2012). Набуті знання, як правило, ґрунтувалися на минулих подіях, а новий досвід персоналізувався і розглядався у контексті особистих історій (Шанк, Абельсон, 1995: 8): «Зрештою, ми всі маємо історії та способи їх виявлення і використання. Знання – це досвід, який висвітлюється у наративній формі; розум – це здатність використовувати досвід, створюючи

й оповідаючи історії; пам'ять увіковічує історії, генерує, зберігає і допомагає поширювати їх».

У сучасному світі зберігається чи навіть значно превалює усна наративна комунікація – подкасти, аудіо-відеоісторії у соціальних мережах, аудіокниги, аудіо-відеосемінари, навчальні історії (фільми, короткі відео, анімаційні фільми) для пояснення чи закріплення пройденого матеріалу. Відповідно до низки проведених досліджень можна вважати, що сторітелінг є сучасною доказовою концепцією навчання, яка спонукає до інтерактиву та дає можливість краще опанувати матеріал (Херрейд, 2007).

Зважаючи на зазначене вище, можна стверджувати, що сторітелінг є фундаментальним поняттям у контексті навчально-викладацької діяльності. На

прикладі педагогічних практик можна побачити, як методика сторітелінгу активно використовується для викладання міждисциплінарних предметів: географії, психології, історії, права, анатомії, іноземної мови (англійської). У контексті останньої сторітелінг розглядається як комплексний підхід до викладання і вивчення мови, що ґрунтується на розумінні постійної потреби студентів ознайомлюватися з різноманітними автентичними лексично-граматичними реаліями (Мурао, 2009): «В історії оповідають про певні життєві факти, що в свою чергу має вагомий вплив на формування знань і вмінь, у тому числі мовних і мовленнєвих. Викладач, який використовує техніку сторітелінгу та працює з різними жанрами й мультикультурною бібліографією, може створити унікальне середовище для навчання – простір, де стимулюється і підтримується зацікавленість, де панує денотативний потенціал, без якого вивчення мови не є функціональним».

Аналіз досліджень. Оскільки сторітелінг є популярною педагогічною практикою закордоном, багато науковців досліджували його ефективність і доцільність в реальних (навчальні аудиторії) та уявних (лабораторії) умовах. Наприклад, Бовер і Кларк (1969) помітили, що завдяки використанню історій студенти змогли краще запам'ятати слова, стали словосполучення, вирази в порівнянні з традиційним методом вивчення-повторення. Науковці Гресер, Хауфт-Сміт, Кохен і Пайлз (1980) стверджували, що нарративність підсилює пригадування експозитарного тексту. У 2008 році Оутлі висловив припущення, що історії допомагають студентам тлумачити й передбачати події, тоді як у 2009 році Белл написав про появу мистецького сторітелінгу, який активно застосовувався у середній і вищій школах з метою привернення уваги до питань расизму та соціальної справедливості. В 2011 році Гюнтер зауважив, що ті студенти, які вивчали матеріал за популярними книжками професійного спрямування мали значно вищі екзаменаційні результати, аніж їхні товариші, котрі користувалися традиційними підручниками. У 2012 році Оуен і Райлі детально описали перформативний сторітелінг як надійний метод візуального навчання, звернувши увагу й на інші техніки: практика моделювання рефлексії, вивчення через дії. У 2016 році науковці Кімбалл, Мур, Ваккаро, Трояно та Ньюман вивчали сторітелінг у контексті використання особистих історій як способу боротьби зі стигматизацією; Свонсон використовував художні історії з етичним наповненням для виховання моральних цінностей у студентів, а Мутоний дослідив ефективність істо-

рій, приказок та анекдотів під час викладання природничих наук у вищій школі. Використовуючи якісний метод дослідження останній помітив, що, отримуючи інформацію про ВІЛ й охорону здоров'я у розважально-інтерактивній формі (історії, приказки, анекдоти), студенти з Уганди охочіше поширювали отримані знання у медійному просторі. Зважаючи на вищенаведені приклади, можна стверджувати, що якщо викладачі прагнуть сформувати у студентів потяг до знань і підтримувати його, вони повинні відійти від традиційних методів викладання, врахувати академічні особливості своїх студентів (візуали, медійники, слухачі), вдатися до інтерактивності, спробувати нарративність у своїй викладацькій діяльності.

Мета статті. Враховуючи сучасні тенденції у методиці викладання англійської мови, ми розглянемо сторітелінг у контексті науково-педагогічної інтерактивності, звернемо увагу на різноманітні техніки, ознайомимося з деякими практиками застосування сторітелінгу, наведемо декілька рекомендацій щодо ефективного використання даного методу.

Виклад основного матеріалу. Для кращого розуміння педагогічного потенціалу сторітелінгу слід насамперед визначити його предметну одиницю – story (від англ. «історія»). Під останньою розуміють хронологічно узгоджену послідовність двох і більше речень, які оповідають про різні події, життєпис одного чи декількох протагоністів, їхні спроби вирішення поточних проблем. Типова історія матиме початок, середину та кінець, у контексті яких може змальовуватися певний конфлікт, риторична дилема та її вирішення, загадка або інша жанрова концептуальність. Оповідь може навчити тут і зараз, не змушуючи фізично переживати всі негаразди головних героїв. Згідно з Брунером (2002) історії допомагають структурувати досвід та є невід'ємним інструментом у контексті культурологічного навчання і рефлексії. Крізь призму історій можна зрозуміти навколишній світ та сформувати концепцію власного «я»: «Історії допомагають будувати, реконструювати, навіть повторно створювати прийдешнє та майбутнє». Вони виходять за межі власного досвіду та, дозволяючи кожному наступному поколінню доповнювати досвід пращурів, слугують потужним механізмом культурної трансмісії. Зважаючи на давність традиції сторітелінгу можна стверджувати про формування у людей стійкої нарративної потреби, а також вродженого розуміння історій. Відповідно до деяких досліджень у пам'яті найбільш точно закарбовуються ті факти, котрі мають емоційне або почуттєве підґрунтя. Люди

схильні сприймати власне життя як добре продуману історію, у якій вони є головними героями (Вебстер, Мертова, 2007). Відтак, якщо навчальну кімнату розглядати як приклад усного осередку, а студентів як таких, що мають вроджену потребу в історіях, сторітелінг отримає свою педагогічну доцільність і стане невід'ємним елементом методики викладання. Деякі науковці, проте, вважають сторітелінг ненадійною практикою, адже ефективність оповідей можна виміряти тільки якісним методом дослідження, тоді як виключно кількісний є ідентифікатором серйозності результатів. Звичайно, сторітелінг не може бути єдиним методом викладання – викладач повинен оперувати ключовими поняттями теми, показувати концептуальні моделі, використовувати навчальні матеріали, заохочувати до індивідуальної, парної і групової роботи. Для того, щоб сторітелінг став результативним, викладач повинен докласти максимально зусиль – артистично викласти певний матеріал за допомогою ефективних методів комунікації (Лувиш, 2006). Обрання і викладення історії вимагає більшого концептуально-семантичного наповнення, аніж простий перелік ключових понять у Powerpoint. Викладач, який прагне застосувати техніку сторітелінгу, повинен готуватися протягом тривалого часу, обов'язково достеменно вивчити матеріал, дотримуватися відведеного часу, зважати на вербальні та невербальні елементи комунікації, доречність коментарів, гумористичного наповнення, використання жестів. Сторітелінгу притаманна навіть надмірна підготовка, адже за своєю природою ця практика є виключно інтерактивною – різноманітні ситуаційні запитання, періодична потреба в ліричних відступах або додаткових поясненнях без заплутування студентів і відхилення від головної теми. Пам'ятаючи про це, викладач зможе максимально підсилити когнітивний аспект сторітелінгу – формування інтерактивної живої моделі навчання.

У педагогічному контексті історії повинні а) створити зацікавленість; б) структурувати процес запам'ятовування навчального матеріалу; в) інформувати в доступній і звичній для студентів формі; г) сприяти побудові більш тісних відносин між викладачем та його студентами (Грін, 2004). У такий спосіб навчальний контент робиться максимально особистісно релевантним. Добре продумана й гарно розказана історія є прикладом нарративного перенесення, під час якого студенти втрачають відлік часу, ототожнюють змальовані події з реаліями сьогодення, занурюються у запропонований викладачем навчально-інтерактивний простір (Грін, Брок, 2000).

Як стверджує Фінкель (2000), сторітелінг є унікальною педагогічною технікою, яка поєднує конкретність, детальність і нарративність. В академічному контексті викладач може презентувати навчальний матеріал як, наприклад, певні детективні історії, а студенти будуть максимально заохочені до знаходження відповідей на запитання – братимуть участь у встановленні змісту. Відповідно до Віллінгхема (2009) історії є психологічно привілейованими концепціями – історії запам'ятовуються не так, як інші види інформації. Підтвердження цього припущення можна знайти в психологічній праці Рушер (2014), яка вважає, що сторітелінг ґрунтується на трьох «З»: значущості, зв'язності та запам'ятовуванні. Цікаве пояснення знаходимо в книзі Сіммонса: «Процес запам'ятовування не варто розглядати виключно крізь призму поганої чи хорошої пам'яті. Навіть маючи погану пам'ять, людина може достеменно пам'ятати якусь історію. Якщо факти переплітаються у сюжет, є персоніфіковано важливими, впливають на нашу свідомість, викликають добрі чи погані відчуття, вони легко стають пам'ятними. Ми чудово пригадуємо історії, які змусили наші емоції вирувати. Добре продумана історія створює в уяві слухачів ментальний образ, який формується через поєднання окремих слів у значущу цілісну концепцію» (2006: 122-123).

Дослідники, котрі займаються питаннями нейронауки, також вивчали феномен сторітелінгу та його вплив на мозок. Слухаючи або читаючи історії, люди мають ті самі реакції, що й на реальні події (АбдулСабур й інші, 2014; Бальдассано, Гассон, Норман, 2018; Бернс, Блейн, Прітула, Пай, 2013; Мілівоєвіч, Варадінов, Грабовецькі, Коллін, Дьолер, 2016). До рефлексії залучаються лімбічна система, дзеркальні нейрони, нейротрансмітери та кортикальні шляхи. Такий комплексний підхід якнайкраще свідчить про цілковите занурення у світ сторітелінгу.

Техніка сторітелінгу може бути помічною у парадигмі цільового пояснення комплексних тем, що є бажаним у навчально-викладацькій діяльності. Як зазначає Сіммонс (2006), інколи, пояснюючи певний матеріал, викладач може ненавмисно занадто спростити його, й студенти вважатимуть, що сповна зрозуміли запропоновані концепції. Якщо останні помістити в контекст реальної історії, наприклад, твору для роздумів, студенти отримають можливість продемонструвати фактичне розуміння концепції, пояснити її своїми словами у вузькому та загальному значенні, розглянути дотичні аспекти в нарративний спосіб.

Техніку сторітелінгу можна використовувати по-різному. Історії можуть генеруватися виклада-

чем або студентами, розглядатися як тексти, написані іншими авторами, набувати традиційну форму (письмову чи усну), бути продуктом діджитал сторітелінгу або інформаційної візуалізації. Під час створення історії викладач повинен переслідувати певну педагогічну мету та дотримуватися деяких правил: 1. Чітке визначення навчального контенту (наприклад, якщо завдання пояснити важливість емпіричного дослідження, історія повинна спонукати студентів до дослідження, пошуків інформації); 2. Історія має бути релевантною для студентів, а не викладача (наприклад, під час практичних занять з дисципліни «Вступ до психології» кожний студент отримує свій «особистий» гороскоп, який ґрунтується на узагальнених передбаченнях); 3. Використання незвичних та пам'ятних фактів – «шок-контент» (наприклад, створення наративних інтриг для кращого запам'ятовування).

Зважаючи на те, що сторітелінг активно використовується під час викладання різноманітних дисциплін і має доказову педагогічну доцільність, пропонуємо окремо розглянути вищезазначену техніку в контексті викладання іноземної мови – англійської. У лінгвістичному науковому полі сторітелінг є потужною практикою з багатограним потенціалом, адже історії є мотиваційними й інтерактивними, створюють передумови для креативності, дають відчуття завершеності, уможливають мовленнєву практику й дискурс, висвітлюють мову як зрозумілий і багатозначний живий організм, є автентичними, забезпечують безцінний культурний досвід, пропонують велику кількість похідних вправ і завдань, розвивають такі важливі навички як передбачення, вгадування, припущення і текстове декодування, формують зв'язок між вхідною (M_1) і вихідною мовами (M_2) (якщо студенти знають історію на M_1 , то зможуть зрозуміти й переказати історію на M_2). Окрім цього, історії дають можливість ознайомитися з різними культурами й цінностями, віднайти спільність між народами, розширити світогляд, спонукають до вираження власних почуттів й емоцій, заохочують до активної участі в завданнях, посилюють вербальні навички, покращують аудіовальні вміння, сприяють збагаченню словникового запасу, моделюють когнітивно-лінгвістичну грамотність. Джерела сторітелінгу є безмежними: особисті історії, друковані видання (книги, журнали, комікси, дайджести, газети), мистецтво, інтернет, усна народна творчість (казки, байки, легенди, міфи, перекази), фільми, генерування власних оповідок за допомогою різних лексичних одиниць або картин. Знаючи своїх студентів і розуміючи їхні потреби, викладач може обрати чи розробити одну або декілька істо-

рій, зробити акцент на тих цінностях, які розділяє його аудиторія, виокремити ключові слова, які, можливо, потребують попереднього обговорення.

Окремо варто зупинитися на деяких практиках сторітелінгу, які вважаються педагогічно доцільними під час вивчення англійської мови:

1. Розповідь особистої історії, яка стимулює вербальну комунікацію, сприяє активній практиці набутих мовних навичок, допомагає налагодити дружні відносини в академічному колективі та створює можливість мультивокабулярного дискурсу.

2. Розповідь короткої гумористичної історії розглядається як ментальна розминка на початку заняття та спонукає студентів до двостороннього невимушеного спілкування.

3. Візуально-презентаційний сторітелінг, який поєднує роботу з роздатковими матеріалами та усне мовлення – використовуючи фото й задалегідь підготовлені слова (слабкі групи) або рандомно обрані словосполучення (сильні групи), студентів заохочують до створення власної розповіді.

4. Історії-доміно, які передбачають написання тематично дотичних слів на окремих картках, розташованих поступово одна за одною, і складання лексичних одиниць у логічно пов'язані між собою речення з метою створення однієї спільної історії. Така практика вважається особливо успішною у контексті спонукання до командної роботи та зміцнення внутрішніх міжособистісних відносин.

5. Наративні відповіді на запитання, які передбачають вербальну розгорнутість та унеможливають односкладові ремарки. Типовими прикладами є «чому Ви так вважаєте», «що, на Вашу думку, ...», «чи погоджуєтеся з цим твердженням – чому» тощо.

6. Фонетичні автентичні історії, які зорієнтовані на покращення вимови, опанування правильної інтонації, ознайомлення з фонетичними явищами англійської мови (elision, assimilation, clipping, glottal stop тощо). Такий підхід часто використовується під час викладання дисципліни «Практична фонетика».

7. Ідіоматичний сторітелінг, який спонукає до інтерактивного запам'ятовування англійських приказок, сформованих у цілісну розповідь. Концепція такої практики вимагає використання тематично пов'язаних ідіом, які позначають прості лексичні одиниці (окремі слова або вирази), а також їхнє розміщення у кожному реченні. Наприклад, для вивчення приказок зі словом heart пропонується такий сторітелінг: «Missing you all the time, dying for *heart-to-heart* talk. Tried to watch TV-soap operas everywhere, *hearts and flowers*, *lionhearted heartthrobs*, the usual. I just *don't have a*

heart to watch it.» Також викладач може спонукати студентів до створення власної розповіді, речення якої складаються виключно з ідіом.

8. Історії за принципом *snowball repetition*, які проводяться як метальна розминка або використовуються як спосіб повторити певний вокабуляр. Зміст практики полягає у моделюванні однієї цілісної історії, під час створення якої кожний студент складає і промовляє своє речення, а наступний повторює попереднє і додає своє. Зважаючи на мовну компетенцію студентів, викладач може обмежити кількість речень або заохочувати до тривалої оповіді.

9. Спонтанний сторітелінг, зміст якого полягає в обранні окремих логічно не пов'язаних слів та спонукання студентів до непередбаченого складання коротенької історії. Наприклад, студент отримує картку зі словом *strawberry* та складає цілісну розповідь про зазначене – важливим є те, що таке завдання передбачає непередбачене мовлення (без часу на роздуми) і є доцільним у групах з лінгвістичним потенціалом не нижче V_1 .

10. Читання автентичних історій різної тематики, що (Гхосн, 2002: 173) створює мотиваційний, значущий контекст для вивчення англійської, презентує справжню мову, сприяє збагаченню словникового запасу й контекстуальній практиці, розвиває академічну грамотність і навички критичного мислення. Відповідно до таблиці критеріїв за Стейнбеком (2008) викладач повинен врахувати наступне: історії мають бути особистісними (згадування типових героїв, можливість виконати вправи як для розминки, так і перевірки власного розуміння тексту), без надлишкових деталей, з доцільним використанням когнітивного й лінгвістичного інструментарію, підходити студентам за віком, інтересами та психологічною зрілістю, бути інтерактивними (з гумористичним компонентом), спонукати до встановлення асоціативних зв'язків між життєписом героїв і своїм досвідом, заохочувати до додаткового (позаавдиторного) читання.

Розглянувши деякі практики сторітелінгу, можемо стверджувати, що історії є педагогічно доцільними й корисними в контексті вивчення англійської мови: «Студенти набувають мовну компетенцію підсвідомо. Оскільки аудиторні роботи повинні сприяти цьому процесові, історії є найважливішим лінгвістичним інструментарієм. Саме вони пропонують студентам концепцію контекстуального значення, на яке можна опиратися під час тлумачення різних лексичних одиниць. Поступово викладач може використовувати техніку сторітелінгу для тренування аудіювання, мовлення, читання та письма» (Слаттерлі, Вілліс, 2001).

Окрім цього, сторітелінг вважається ефективним методом викладання англійської мови через наведені нижче ознаки:

1. Головною метою будь-якої історії є спонукання до комунікації.

2. Це лінгвістично чесна техніка: сторітелінг відноситься до категорії усного мовлення і відтак має бути почутим.

3. Це реальна практика, оскільки люди займаються нею на різних етапах свого життя.

4. Історії є таргетованими.

5. Історії апелюють до особи, проте, одночасно формують цілісну лінгвістичну спільноту в одній навчальній кімнаті.

6. Історії полегшують розвиток аудіювальних навичок через зменшення тривожності й більш комфортне сприйняття запропонованого матеріалу.

7. Історії дають змогу поступово опанувати мовну структуру крізь призму повторювальності й прогнозованості лінгвістичних конструкцій.

8. Історії інтерактивно знайомлять з мовою і певною культурою.

9. Історії допомагають студентам збагатити словниковий запас, призвичаїтися до більш складних синтаксичних конструкцій, граматики й фонетичних особливостей (ритм, інтонація, вимова). Студенти мають можливість відчути використання різних часів, граматичних форм, сталих словосполучень у повнозначному контексті сторітелінгу.

10. Історії розвивають різні види інтелекту, емоційний зокрема (Елліс, Брустер, 2002: 2). Вони зміцнюють такі навчальні стратегії, як слухання, передбачення, вгадування значення і висування гіпотез.

Для тих викладачів, які прагнуть використовувати сторітелінг як метод викладання англійської мови, Брустер, Елліс і Гілард (2004) розробили декілька рекомендацій:

1. Якщо студенти ніколи не навчалися за принципом сторітелінгу, можна розпочати з дуже коротких історій, які не вимагають надмірної концентрації уваги і не чинять непотрібного ментального тиску.

2. Оповідайте або читайте повільно та чітко, даючи можливість зрозуміти почути, поставити запитання, прокоментувати.

3. Звертайте увагу на візуально-презентаційний матеріал.

4. Заохочуйте студентів до участі в сторітелінгу через повторення ключового вокабуляру.

5. Якщо доцільно, використовуйте невербальне спілкування (жести, міміка, вирази обличчя) для кращого тлумачення значення.

6. Варіюйте швидкість, тональність і звуковий регістр свого голосу – нашіптування якщо при-

сутня інтрига, підвищення голосу – здивування, пауза – створення драматичного ефекту тощо.

7. Запитуйте – що трапиться потім; що б зробили Ви.

8. Не бійтеся повторювати, перефразувати, пояснювати. Такий підхід підсилює заглиблення у мову та створює додаткову можливість зрозуміти значення раніше невідомих слів або виразів.

Висновки. Наприкінці варто зазначити, що сторітелінг має беззаперечну педагогічну доцільність особливо під час викладання іноземної мови (англійської). Історії мотивують, заохочують до навчання, створюють інтерактивне академічне середовище й допомагають опанувати складну мовну структуру. Історії покликані налагодити вза-

єморозуміння між викладачем і студентами, формують творче поле та стимулюють зацікавленість у навчанні. Якщо техніка сторітелінгу використовується належним чином, вона стає помічною практикою у поясненні навчального матеріалу, простих і складних програм, різних предметів і комплексних дисциплін. Сторітелінг допомагає розширити академічні горизонти, моделює мовну компетенцію, стимулює обізнаність з прикладними реаліями, позитивно впливає на навчальний емоційний біхевіоризм. Зважаючи на те, що дана техніка є порівняно новою та не сповна вивченою на теренах України, вона може становити науковий інтерес і бути актуальною темою для емпіричних досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Brakke, K., Landrum, R. E., & McCarthy, M. A. (2019) The pedagogical power of storytelling. *American Psychological Association: Scholarship of Teaching and Learning in Psychology*, p. 1–5.
2. Brewster, J., Ellis, G., & Girard, D. (2004) *The primary English teacher's guide*. London: Penguin, p. 146.
3. Bruner, J. S. (2002) *Making stories: Law, literature, life*. New York, NY: Farrar, Straus and Giroux, p. 125.
4. Finkel, D. L. (2000) *Teaching with your mouth shut*. Portsmouth, NH: Boynton/Cook, p. 200.
5. Ghosn, I. K. (2002) Four good reasons to use literature in primary school. *ELT Journal*. No. 56(2), p.172–179.
6. Herreid, C. F. (2007) *Start with a Story: The Case Study Method of Teaching College Science*. NSTA Press, p. 466.
7. Luwisch, F. E. (2006) *Teachers' Voices: Storytelling and Possibility*. IAP, p. 272.
8. Mourao, S. (2009) Using stories in the primary classroom. *BritLit: Using literature in EFL classrooms*. London, p. 19-33.
9. Mutonyi, H. (2016) Stories, proverbs, & anecdotes as scaffolds for learning science concepts. *Journal of Research in Science Teaching*. No. 53, p. 943–971.
10. Owen, C., & Riley, S. (2012) Teaching visual methods using performance storytelling, reflective practice and learning through doing. *Psychology Learning & Teaching*. No. 11, p. 60–65.
11. Ruscher, J. B. (2014) Storytelling from a 3-legged stool. *APS Observer*. No. 27, p. 11.
12. Simmons, A. (2006) *The story factor: Inspiration, influence, and persuasion through the art of storytelling* (Rev. ed.). New York, NY: Basic Books, p. 299.
13. Slatterly, M., & Willis, J. (2001) *English for primary teachers*. Oxford: Oxford University Press, p. 148.
14. Steinbeck, P. (2008) *Using stories with young learners 2*. Pearson Education, p. 200.

REFERENCES

1. Brakke, K., Landrum, R. E., & McCarthy, M. A. (2019) The pedagogical power of storytelling. *American Psychological Association: Scholarship of Teaching and Learning in Psychology*, p. 1–5.
2. Brewster, J., Ellis, G., & Girard, D. (2004) *The primary English teacher's guide*. London: Penguin, p. 146.
3. Bruner, J. S. (2002) *Making stories: Law, literature, life*. New York, NY: Farrar, Straus and Giroux, p. 125.
4. Finkel, D. L. (2000) *Teaching with your mouth shut*. Portsmouth, NH: Boynton/Cook, p. 200.
5. Ghosn, I. K. (2002) Four good reasons to use literature in primary school. *ELT Journal*. No. 56(2), p.172–179.
6. Herreid, C. F. (2007) *Start with a Story: The Case Study Method of Teaching College Science*. NSTA Press, p. 466.
7. Luwisch, F. E. (2006) *Teachers' Voices: Storytelling and Possibility*. IAP, p. 272.
8. Mourao, S. (2009) Using stories in the primary classroom. *BritLit: Using literature in EFL classrooms*. London, p. 19-33.
9. Mutonyi, H. (2016) Stories, proverbs, & anecdotes as scaffolds for learning science concepts. *Journal of Research in Science Teaching*. No. 53, p. 943–971.
10. Owen, C., & Riley, S. (2012) Teaching visual methods using performance storytelling, reflective practice and learning through doing. *Psychology Learning & Teaching*. No. 11, p. 60–65.
11. Ruscher, J. B. (2014) Storytelling from a 3-legged stool. *APS Observer*. No. 27, p. 11.
12. Simmons, A. (2006) *The story factor: Inspiration, influence, and persuasion through the art of storytelling* (Rev. ed.). New York, NY: Basic Books, p. 299.
13. Slatterly, M., & Willis, J. (2001) *English for primary teachers*. Oxford: Oxford University Press, p. 148.
14. Steinbeck, P. (2008) *Using stories with young learners 2*. Pearson Education, p. 200.